

Södern i amerikansk politik

DET NYA LÄGET

51
7

DA DEMOKRATERNA blivit ett radikalt parti, med huvudmassan av sina väljare bland arbetarna i Norden, innebär detta att de inte blott ekonomiskt-socialt, utan även i frågor rörande medborgerlig frihet och likställighet övertagit "reformens fackla". Franklin Roosevelt företrädde vid flera tillfällen en fränsinnad linje i rasfrågan, så när det gällde negrernas militära ställning och lika rättigheter till anställning i företag under unionell kontroll; mrs Roosevelt blev beundrad och hatad då hon mottog negersångerskan Marian Anderson i sitt hem. Truman, som dock kommer från gränsstaten Missouri, har gått än längre, framför allt då han upp tog viktiga delar av det djärva och långtgående förslag som på hösten 1947 framlades av en regeringskommission för utredning av medborgerliga rättigheter. I dessa frågor har presidenterna haft en nästan kompakt opinion bland nordstatsdemokraterna bakom sig. Detta beror säkerligen i första rummet på ett naturligt sammanhang mellan olika linjer i framstegsvänligt tänkande, men man får också komma ihåg att de allt talrikare negrerna i Norden i åtskilliga områden bildar tungan på vågen och att det gällt att vinna deras röster, liksom andra tillbakasatta nationella och religiösa minoriteters. För de demokratiska ledarna har de osäkra nergerväljarna i norr ofta syntits viktigare än de säkra vita rösterna i söder.

En följd härav har blivit en mycket omtalad och inte sällan överdriven tendens till samgående mellan sydstatsdemokrater och republikaner. Detta samgående har etablerats vid bekämpandet av flera ekonomiskt-sociala reformer, men också i rasfrågan. Då sydstatssenatorerna genom obstruktion krossat presidentens planer på unionella åtgärder till negrernas förmån har de mer eller mindre öppet understött av representanter för det parti som en gång genomförde slaveriets avskaffande och krävde fullständig likställighet för negrerna. Robert Taft har i sin valagitation besökt även sydstaterna och härvid noga aktat sig för uttalanden som kunnat tolkas som kritik av de vitas välde.

Unionell lagstiftning till negrernas förmån har på grund av dessa förhållanden begränsats till ett minimum. Men indirekt har presidenten genom att utnämna radikala jurister till domare, i första rummet medlemmar av högsta domstolen, på ett avgörande sätt påverkat utvecklingen. Utslagen om negrernas rätt till lika undervisning, om förbud mot segregation i mellanstatlig trafik, om negrernas rätt att delta i statliga primärval har hört till de viktigaste insatserna i den väldiga förbättring av negrernas ställning som kännetecknat efterkrigstiden, och det är högsta domstolen — på några år radikaliserad genom nya utnämningar — som med sin ofantliga auktoritet står bakom dem.

Vid 1948 års val fick den demokratiska ledningen en första varning från den missnöjda sydstatskonservatismen. Som den vita suprematins försvarare uppträdde dixiekraterna — formellt kvarstående i det demokratiska partiet — med egen presidentkandidat, Strom Thurmond från Syd-Carolina. De segrade emellertid blott i fyra stater, Alabama, Louisiana, Mississippi och Syd-Carolina; i stort sett vann de sina röster främst inom de områden där negerbefolkningen är störst och den vita frontlinjen hårdast. Att märka är att dixiekraterna i gemen utan tvivel var kritiska inte bara mot demokraternas "negervänlighet", utan också mot deras ekonomiska radikalism. I vissa tal antydde att en samverkan mellan dixiekrater och republikaner kunde tänkas i framtiden. Situationen vid årets presidentval är det ännu inte möjligt att bedöma.

Delstatspolitiken i Södern har undergått lika viktiga och i flera hänseenden likartade förändringar. Negrernas politiska rättigheter har utvidgats och deras aktivitet har ökat; det beräknas att 150.000 negrer röstade i Södern år 1940, 900.000 år 1950. Orsaken är till stor del unionella ingripanden — såsom det utslag som förklarar negrernas utestängande från primärval olagligt — delvis en visserligen ytterst långsam och

Negrer röstar för första gången vid primärval i Columbia, Syd-Carolina.

till vissa stater begränsad uppmjukning även av sydstatsopinionen i rasfrågan. Enligt de uppgifter som kan framskaffas röstar negrerna övervägande demokratiskt, sannolikt av skilda skäl: demokraterna som unionellt parti verkar för deras sak, endast inom det dominerande partiet kan de göra sina särintressen gällande, bildandet av ett eget parti skulle utsätta dem för risken av en reaktion. Självfallet är att negrerna inom det demokratiska partiet röstar för den riktning som mest gynnar deras intressen; i Georgia exempelvis har de mobiliserat sina resurser mot fadern och sonen Talmadge. Republikanerna har nästan helt uppgivit sin gamla position som negrernas förkämpare; åtskilliga av partiets statsorganisationer är "liljevita", dvs. avvisar medlemskap för negrer.

Samtidigt har i andra hänseenden politikens förutsättningar i Södern ändrats. Södern är inte längre ett jordbruksland; i en rad stater är industrin huvudnäring, och den ekonomiska strukturen är inte alltför olik staternas i nordost. Arbetarorganisationerna, som länge varit proportionsvis ytterligt svaga, har vunnit terräng och i några fall bildat viktiga inslag inom reformvänliga riktningar. En tendens till uppdelning i konservativa och radikala kan spåras, även om den vita fronten än så länge är i huvudsak orubbad.

Många iakttagare diskuterar i detta läge möjligheten av stor "revolution" i Söderns politik, med återverkningar på partiväsendet och statslivet i hela USA. Varför skulle inte Söderns konservativa, som i själ och hjärta är "republikaner", övergå till detta parti, medan demokraterna blev radikalismens företrädare i söder såväl som i norr. På detta sätt skulle äntligen ett tvåpartisystem skapas även i den statsgrupp vars politik i över åtta år bestämts av en enda fråga, rasfrågan, och därigenom blivit en ineffektiv, statisk, på fördomar och förlögade mot-sättningar byggd politik. Men det måste understrykas att tecknen på en sådan omkastning ännu är svaga.

*

En hel litteratur har under de senaste åren uppstått i de frågor som ovan behandlats. Här skall blott två arbeten nämnas: V. O. Key Jr:s blott två år gamla men redan klassiska *Southern Politics* (Alfred A. Knopf, 6: 75 dollar) — en av den moderna statsvetenskapens mest lysande undersökningar, utan motsvarighet i europeisk forskning — samt *Alexander Heard's* nyss utkomna *A Two-party South?* (University of North Carolina Press, 4: 75 dollar).

(En första artikel i detta ämne var införd 4/7 -52.)